

Διεθνής
Ηλεκτρονική Περιοδική Έκδοση

Θεωρία και Έρευνα στις Επιστήμες της Αγωγής

Τεύχος 46
Οκτώβριος 2019

Έκδοση: Παντελής Γεωργογιάννης
ISSN: 2407-9669
Πάτρα

Θεματικός τόμος

Αρχέτυπα Διδασκαλίας

Ενδεικτικά παραδείγματα από τα
Διαδικτυακά Μετα-πτυχιακά Σεμινάρια Επιμόρφωσης Ασύγχρονης
Διδασκαλίας e-learning
για Εκπαιδευτικούς Α'βάθμιας και Β'βάθμιας Εκπαίδευσης

Διεθνής
Ηλεκτρονική Περιοδική Έκδοση
με κριτές

**Θεωρία και έρευνα
στις
Επιστήμες της Αγωγής**

Τεύχος 46

Πάτρα, Οκτώβριος 2019

Title: Θεωρία και Έρευνα στις Επιστήμες της Αγωγής

ISSN: 2407-9669

σ.σ. 108, σχήμα 17,5 X 25 εκ.

Εκδότης:

Παντελής Γεωργογιάννης
Αντ. Οικονόμου 8, 26504 - Αγ. Βασίλειος, Πάτρα Αχαΐας
Tel/Fax: 2613019948
website: <http://periodiko.inpatra.gr>
email: periodiko@inpatra.gr

Γραμματεία:

Κορέση Νικολέττα, Εκπαιδευτικός ΠΕ70, ΜΔΕ στην Εφαρμοσμένη Γλωσσολογία και Διδακτική της Γλώσσας, ΜΔΕ στην Ειδική Αγωγή
Μελιτζάνη Ειρήνη, Πτυχιούχος Τουριστικών Επιχειρήσεων ΤΕΙ Πάτρας, ΜΔΕ στις Επιστήμες της Αγωγής, Υπ. Διδάκτωρ ΠΤΔΕ Πανεπιστημίου Πατρών, Συνεργάτης Ελεύθερου Πανεπιστημίου Πολιτών

Copyright ©:

Παντελής Γεωργογιάννης
Απαγορεύεται η μερική ή ολική αναδημοσίευση του έργου αυτού, καθώς και η αναπαραγωγή του με οποιοδήποτε άλλο μέσο, χωρίς σχετική άδεια του κατόχου του Copyright.

Πολιτική δημοσίευσης άρθρων:

Η Διεθνής Ηλεκτρονική Περιοδική Έκδοση «**Θεωρία και Έρευνα στις Επιστήμες της Αγωγής**» δημοσιεύει άρθρα τα οποία έχουν υποστεί διαδικασία τυφλής κρίσης. Ωστόσο, οι απόψεις που εκφράζονται σε κάθε άρθρο απηχούν εκείνες των συγγραφέων και δεν είναι απαραίτητως αποδεκτές από την Συντακτική Επιτροπή.

Θεωρία και έρευνα στις Επιστήμες της Αγωγής

Περιοδική έκδοση

Για την επιλογή της ύλης εφαρμόζεται το σύστημα των κριτών

Διευθυντής έκδοσης

Γεωργογιάννης Παντελής, *τ. Καθηγητής Πανεπιστημίου Πατρών*

Συντακτική Επιτροπή

Φυριπής Εμμανουήλ, *τ. Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών*

Villar Lecumberri Alicia, *Profesora honoraria, Universidad Autónoma de Madrid*

Baros Wassilios, *Professur für Bildungsforschung, Universität Salzburg*

Επιστημονική Επιτροπή

Καθηγητές

Αθανασούλα-Ρέππα Αναστασία, *τ. καθηγήτρια ΑΣΠΑΙΤΕ/ ΣΕΠ ΕΑΠ*

Βεργίδης Δημήτριος, *τ. Καθηγητής Πανεπιστημίου Πατρών*

Γαλανάκη Ευαγγελία, *Καθηγήτρια Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών*

Δαμανάκης Μιχάλης, *τ. Καθηγητής Πανεπιστημίου Κρήτης*

Καψάλης Γεώργιος, *Καθηγητής Πανεπιστημίου Ιωαννίνων*

Kolioussi Lambrini, *Profesora, Universidad Nacional Autónoma de México*

Μαλαφάντης Κωνσταντίνος, *Καθηγητής Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών,*

Πρόεδρος Παιδαγωγικής Εταιρίας Ελλάδας

Μήτσης Ναπολέων, *τ. Καθηγητής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας*

Πανταζής Σπύρος, *τ. Καθηγητής Πανεπιστημίου Ιωαννίνων*

Παζιώνη-Καλλή Κατερίνα, *Καθηγήτρια, Σύμβουλος ΣΕΠ ΕΑΠ*

Ρεράκης Ηρακλής, *Καθηγητής Παιδαγωγικής – Χριστιανικής Παιδαγωγικής, Α.Π.Θ.*

Σκούρτου Ελένη, *τ. Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Αιγαίου*

Αναπληρωτές καθηγητές

Αναστασιάδου Σοφία, *Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας*

Αρχάκης Αργύρης, *Αναπλ. Καθηγητής Τμ. Φιλολογίας Πανεπιστημίου Πατρών*

Καμαρούδης Σταύρος, *Αναπληρωτής Καθηγητής Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας*

Μαυρίλας Δημοσθένης, *Αναπληρωτής Καθηγητής Πανεπιστημίου Πατρών*

Μπάκας Θωμάς, *Αναπληρωτής Καθηγητής Πανεπιστημίου Ιωαννίνων*

Ξυδόπουλος Γιώργος, *Αναπλ. Καθηγητής Τμ. Φιλολογίας Πανεπιστημίου Πατρών*

Πλακίτση Κατερίνα, *Αναπλ. Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Ιωαννίνων*

Σαραφίδου Γυσεμή-Όλγα, *Αναπλ. Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Θεσσαλίας*

Χατζηπαναγιωτίδη Άννα, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Frederick Κύπρου

Επίκουροι Καθηγητές

Ασημάκη-Δημακοπούλου Άννα, Επίκουρη Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Πατρών

Βαμβακούση Ξανθή (Ξένια), Επίκ. Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Δημάκος Ιωάννης, Επίκουρος Καθηγητής Πανεπιστημίου Πατρών

Θάνος Θεόδωρος, Επίκουρος Καθηγητής Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Καλεράντε Ευαγγελία, Επίκουρη Καθηγήτρια Εκπαιδευτικής Πολιτικής, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

Κασωτάκη-Γατοπούλου Αργυρώ, Δρ., Επίκουρη Καθηγήτρια, Hankuk University of Foreign Studies της Ν. Κορέας

Κεδράκα Κατερίνα, Επίκουρη Καθηγήτρια στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Κιαπίδου Ειρήνη-Σοφία, Επίκουρη Καθηγήτρια Τμ. Φιλολογίας Πανεπιστημίου Πατρών

Λαζαρίδου Αγγελική, Επίκουρη Καθηγήτρια, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Μάγος Κωνσταντίνος, Επίκουρος Καθηγητής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Μουσένα Ελένη, Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Προσχολικής Αγωγής Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής

Νιφτανίδου Θεοχαρούλα, Επίκουρη Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Πατρών

Σαββάκης Μάνος, Επίκουρος Καθηγητής Πανεπιστημίου Αιγαίου

Στεργίου Λήδα, Επίκ. Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Φωτεινός Δημήτριος, Επίκουρος Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών

Λέκτορες

Ροφούζου Αιμιλία, Λέκτορας Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας, Σχολή Ναυτικών Δοκίμων

Σάλμοντ Ελευθερία, Λέκτορας Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης

Τουρτούρας Χρήστος, Λέκτορας Παιδαγωγικής ΑΠΘ

Τσεσμελή Στυλιανή, Λέκτορας Πανεπιστημίου Πατρών

Διδάκτορες

Ακριτίδου Δήμητρα, Δρ. Τμήματος Κοινωνιολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου Αθηνών

Αρμάος Ρέμος, Σύμβουλος Καθηγητής ΕΑΠ, Εκπαίδευση Ενηλίκων

Βαρσαμίδου Αθηνά, Δρ. Πανεπιστημίου Κρήτης

Κατσιμάρδος Βασίλης, Δρ. Παιδαγωγικής, Σχολικός Σύμβουλος Δημοτικής Εκπαίδευσης 46ης Περιφέρειας Αθήνας

Μανιάτης Παναγιώτης, Δρ. Πανεπιστημίου Αθηνών Εξωτ. Συνεργάτης, Π.Δ. 407

Μπρίνια Βασιλική, Δρ στις Επιστήμες της Αγωγής και της Εκπαίδευσης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών

Πλόγκου Βασιλική, Δρ. στις Επιστήμες της Αγωγής-Ειδική Επιστήμονας, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Σταυρόπουλος Αναστάσιος, Δρ. Τμήματος Μέσων Επικοινωνίας και Πολιτισμού της Σχολής Διεθνών Σπουδών Επικοινωνίας και Πολιτισμού Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Τσαβού Ευαγγελία, Διδάκτωρ Πανεπιστήμιο Potsdam Γερμανίας

Τσιμπουκλή Άννα, Δρ. Institute of Education Πανεπιστημίου Λονδίνου, ΣΕΠ ΕΑΠ, Υπεύθυνη Τομέα Εκπαίδευσης ΚΕΘΕΑ

Χαμπηλομάτη Παρασκευή, Δρ. Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, Φιλολόγος, Διευθύντρια 2ου Λυκείου Άρτας

Περιεχόμενα

Γνωριμία –Συστάσεις: Αρχέτυπο για τη διδασκαλία της ελληνικής Ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας	7
<i>Βασιλείου Νικολίτσα</i>	
Πάμε για ψώνια: Ένα σχέδιο διδασκαλίας της ελληνικής για μετανάστες μαθητές	35
<i>Αλμπανάκη Σμαρώ</i>	
Η διαχρονική εξέλιξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και του Παιδιού	65
<i>Σίσκου Γιολάντα</i>	
Σχολική βία-σχολικός εκφοβισμός σε μαθητές Γυμνασίου	89
<i>Αναστασάκη Αρχόντισσα</i>	

Βασιλείου Νικολίτσα

**Γνωριμία – Συστάσεις:
Αρχέτυπο για τη διδασκαλία
της ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας
Επίπεδο αρχαρίων**

Βιογραφικά στοιχεία συγγραφέα

Η κ. Βασιλείου Νικολίτσα είναι φιλόλογος, διδάσκουσα στο Σχολείο ελληνικής γλώσσας ΚΕΔΕΚ Πανεπιστημίου Πατρών.

**Πρόγραμμα Πιστοποίησης
Διδακτικής Επάρκειας και Ετοιμότητας
για τη διδασκαλία της ελληνικής
ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας**

Αρχέτυπο διδασκαλίας της ενότητας

**Γνωριμία – Συστάσεις:
Αρχέτυπο για τη διδασκαλία της ελληνικής
ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας**

Επίπεδο αρχαρίων

**Επιστημονικός Υπεύθυνος:
Παντελής Γεωργογιάννης
Καθηγητής Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών**

Έναρξη

Copyright ©: Π. Γεωργογιάννης 2011

Αρχέτυπο διδασκαλίας

➤ Προ-οργάνωση

➤ _____ ☺

➤ Σκοπός και Στόχοι

➤ _____ ☺

➤ Κυρίως θέμα

Αποκαλύψεις

➤ _____ 1

➤ _____ 2

➤ _____ 3

➤ _____ 4

➤ _____ 5

➤ _____ 6

➤ _____ 7

➤ _____ 8

➤ _____ 9

➤ Μαθητικές Δράσεις

➤ _____ 10

➤ _____ 11

➤ Αξιολόγηση

➤ _____ 12

➤ _____ 13

➤ _____ 14

➤ Μεταγνωστική Διαπίστωση

➤ _____ 15

Προ-οργάνωση

Μεθοδολογικές επιλογές:

- **Μαθητοκεντρική διδασκαλία** : επίκεντρο της διδασκαλίας είναι ο μαθητής και οι ανάγκες του. Ο διδασκόμενος σκέφτεται, δημιουργεί, αυτενεργεί και συμμετέχει ενεργά στη μαθησιακή διαδικασία.
- **Επικοινωνιακό μοντέλο μάθησης** : ενθάρρυνση του διδασκόμενου να εκφράζεται στη γλώσσα – στόχο (ελληνική γλώσσα). Πρακτική χρήση της ελληνικής γλώσσας και αποδέσμευση της μάθησης από « σφιχτά » γραμματικά πλαίσια.
- **Χωρίς τη χρήση επικουρικής γλώσσας**: χρησιμοποιείται μόνο η ελληνική γλώσσα ως γλώσσα διδασκαλίας και επικοινωνίας και όχι κάποια τρίτη (π.χ. η αγγλική). Ο διδασκόμενος μαθαίνει να σκέφτεται και κατά συνέπεια να επικοινωνεί στη γλώσσα εκμάθησης.

Σκοπός και στόχοι : τρόπο αφόρμησης του ενδιαφέροντος των διδασκόμενων αποτελεί η ανακοίνωση των διδακτικών στόχων, γλωσσικών και επικοινωνιακών.

Περιεχόμενο διδασκαλίας: επιλέγονται διάλογοι και θέματα που υπάγονται στα ενδιαφέροντα των διδασκόμενων και είναι καθημερινής χρησιμότητας.

[Επόμενη σελίδα](#)

Προ-οργάνωση (συνέχεια)

Διδακτικό υλικό:

αποτελεί το βιβλίο της ελληνικής γλώσσας και το γλωσσάρι (στη μητρική γλώσσα), που θα δοθούν στο διδασκόμενο, αλλά και ένα λεξικό που πρέπει αυτός πάντα να έχει για την ανεύρεση της νεοελληνικής απόδοσης λέξεων ή φράσεων που διδάσκεται.

Επίσης, ο εκπαιδευτικός παρουσιάζει στους διδασκόμενους λέξεις-κλειδιά που θα βοηθήσουν στην επίτευξη του επικοινωνιακού στόχου του μαθήματος.

Αξιολόγηση:

Ο εκπαιδευτικός αξιολογεί εάν οι διδασκόμενοι έχουν εμπεδώσει τη νέα γνώση και κατά πόσο έχουν επιτευχθεί οι στόχοι που ο ίδιος έθεσε.

Ως μέσα αξιολόγησης ενδείκνυνται διάφοροι τύποι ασκήσεων γραμματικής και λεξιλογίου, όπως συμπλήρωσης κενών αλλά και σταυρόλεξο.

Μεταγνωστική διαπίστωση:

Δίνεται η δυνατότητα στους διδασκόμενους να ανακαλέσουν τη διαδικασία σκέψης τους, να διαπιστώσουν τι γνωρίζουν και τι αγνοούν και έτσι να εντοπίσουν τις αδυναμίες τους.

[Προηγούμενη σελίδα](#)

Σκοπός και Στόχοι

Σκοπός

Η ανάπτυξη και η καλλιέργεια του προφορικού και γραπτού λόγου των διδασκόμενων, έτσι ώστε αυτοί να είναι σε θέση να επικοινωνούν στην ελληνική γλώσσα και να καλύπτουν βασικές προσωπικές και επαγγελματικές τους ανάγκες.

Κύριος στόχος

Να μπορούν οι διδασκόμενοι, χρησιμοποιώντας το κατάλληλο λεξιλόγιο, να χαιρετούν, να συστήνονται και να ανταλλάσσουν πληροφορίες για βασικά θέματα όπως είναι το όνομα και η καταγωγή τους.

Επιμέρους στόχοι

Να είναι ικανοί οι διδασκόμενοι:

- Να χρησιμοποιούν το οριστικό και το αόριστο άρθρο.
- Να αναγνωρίζουν τη μορφή και τη χρήση της προσωπικής αντωνυμίας και των ρημάτων «είμαι» και «έχω» μέσα στη νεοελληνική γλώσσα.
- Να αντιλαμβάνονται τη μορφή του αρνητικού τύπου και να τον χρησιμοποιούν στο λόγο τους.
- Να γνωρίζουν τη νεοελληνική απόδοση των αριθμών από το 1 έως το 20.
- Να χρησιμοποιούν σωστά βασικά επιρρήματα της νεοελληνικής γλώσσας.

Κυρίως θέμα

1^η Αποκάλυψη

Γνωριμία

Καλημέρα / Γεια.

Με λένε Νίκη.

Πώς σε λένε;

Με λένε Ντάβιντε.

Πώς με λένε;

Σε λένε Νίκη.

Πώς τον λένε;

Τον λένε Ντάβιντε.

Πώς τη λένε;

Τη λένε Πατρίτσια.

Πώς μας λένε;

Σας λένε Νίκη και
Μαίρη.

Πώς τους λένε;

Τους λένε ... και ...

Πώς τις λένε;

Τις λένε ... και ...

Κυρίως θέμα

2^η Αποκάλυψη

Προσωπική αντωνυμία και ρήμα «είμαι»

Εγώ είμαι η Νίκη.

Εσύ είσαι;

Εγώ είμαι η Έλενα.

Είμαι η Νίκη.

Είσαι;

Είμαι η Έλενα.

Είμαι ο Νίκο.

Αυτός είναι ο Τζον; Ναι, είναι ο Τζον.

Αυτή είναι η Μαρία;

Όχι, δεν είναι η Μαρία.

Είναι η ...

Κυρίως θέμα

3^η Αποκάλυψη

Είμαι από την Ελλάδα.

Από πού είσαι;

Είμαι από την Αγγλία.

Είσαι από το Βέλγιο;

Ναι, είμαι από το Βέλγιο.

Αυτός είναι από την Ιταλία;

Όχι, δεν είναι από την Ιταλία,
είναι από την Ισπανία.

Είμαστε από την Ελλάδα.

Από πού είστε;

Είμαστε από τη Σουηδία.

Εσείς είστε από τη Δανία;

Όχι, είμαστε από την Ελβετία.

Αυτοί είναι από τη Γαλλία;

Ναι, είναι από τη Γαλλία.

Κυρίως θέμα

4^η Αποκάλυψη

Οριστικό άρθρο - αντωνυμίες

Ο Γιάννης.

Ποιος είναι αυτός;

Αυτός είναι ο Γιάννης.

Είναι ο Γιάννης.

Τι είναι ο Γιάννης;

Ο Γιάννης είναι άντρας.

Ο Γιάννης είναι μάγειρας.

Η Αθηνά.

Ποια είναι αυτή;

Αυτή είναι η Αθηνά.

Είναι η Αθηνά.

Τι είναι η Αθηνά;

Η Αθηνά είναι γυναίκα.

Η Αθηνά είναι φιλόλογος.

Το παιδί.

Τι είναι αυτό;

Αυτό είναι το παιδί.

Είναι το παιδί.

Το παιδί είναι μαθητής.

Κυρίως θέμα

5^η Αποκάλυψη

Οριστικό άρθρο - αντωνυμίες

Ο σκύλος.

Τι είναι αυτός;

Τι είναι ο σκύλος;

Αυτός είναι ο σκύλος.

Ο σκύλος είναι ζώο.

Η γάτα.

Τι είναι αυτή;

Τι είναι η γάτα;

Αυτή είναι η γάτα.

Η γάτα είναι ζώο.

Το ποντίκι.

Τι είναι αυτό;

Τι είναι το ποντίκι;

Αυτό είναι το ποντίκι.

Το ποντίκι είναι ζώο.

Ο πίνακας.

Τι είναι αυτός;

Αυτός είναι ο πίνακας.

Είναι ο πίνακας.

Η τσάντα.

Τι είναι αυτή;

Αυτή είναι η τσάντα.

Είναι η τσάντα.

Το βιβλίο.

Τι είναι αυτό;

Αυτό είναι το βιβλίο.

Είναι το βιβλίο.

Κυρίως θέμα

6^η Αποκάλυψη

Αόριστο άρθρο: ένας – μία – ένα

Ο Γιάννης.

Τι είναι ο Γιάννης;
άντρας.

Ο Γιάννης είναι **ένας**

Είναι **ένας** μάγειρας.

Είναι **ένας** οδηγός.

Η Αθηνά.

Τι είναι η Αθηνά; Η Αθηνά είναι **μία** γυναίκα.

Είναι **μία** καθηγήτρια.

Είναι **μία** μητέρα.

Το παιδί.

Τι είναι το παιδί; Το παιδί είναι **ένα** αγόρι.

Είναι **ένας** μαθητής.

Είναι **ένας** αθλητής.

Ο καναπές.

Αυτός είναι **ένας** καναπές.

Η καρέκλα.

Αυτή είναι **μία** καρέκλα.

Το τραπέζι.

Αυτό είναι **ένα** τραπέζι.

Κυρίως θέμα

7^η Αποκάλυψη

Οι αριθμοί 0 –20

0 μηδέν

1 ένα

2 δύο

3 τρία

4 τέσσερα

5 πέντε

6 έξι

7 επτά (επτά)

8 οχτώ (οκτώ)

9 εννιά (εννέα)

10 δέκα

11 έντεκα

12 δώδεκα

13 δεκατρία

14 δεκατέσσερα

15 δεκαπέντε

16 δεκαέξι

17 δεκαεπτά

18 δεκαοχτώ

19 δεκαεννιά

20 είκοσι

Κυρίως θέμα

8^η Αποκάλυψη

Επιρρήματα

Μέσα – έξω – πάνω – κάτω

Πού είναι το τραπέζι;

Το τραπέζι είναι **μέσα** στην τάξη.

Πού είναι η τσάντα;

Η τσάντα είναι **πάνω** στο τραπέζι.

Πού είναι το βιβλίο;

Το βιβλίο είναι **έξω** από την τσάντα και **πάνω** στο τραπέζι.

Πού είναι το ποτήρι;

Το ποτήρι είναι **πάνω** στο τραπέζι γεμάτο νερό.

Τι είναι **κάτω** από το τραπέζι;

Η γάτα είναι **κάτω** από το τραπέζι.

Κυρίως θέμα

9^η Αποκάλυψη

Το ρήμα «έχω»

Το βιβλίο.

Τι έχω;

Έχεις βιβλίο;

Ο Χρήστος **έχει** βιβλίο; Όχι, δεν έχει βιβλίο,
έχει μολύβι.

Έχω ένα βιβλίο.

Ναι, έχω βιβλίο.

Τώρα έχουμε μάθημα.

Τι **έχετε** τώρα;

Έχουμε μάθημα.

Τα παιδιά στην αυλή **έχουν** μάθημα;

Όχι, δεν έχουν μάθημα, έχουν
διάλειμμα.

Μαθητικές Δράσεις

10η Αποκάλυψη

Υπογραμμίζω τις λέξεις που γνωρίζω.

Παράδειγμα: «Η Παλόμα είναι από την Ιταλία και είναι καθηγήτρια».

Νίκος: Καλημέρα. Πώς σε λένε;

Παλόμα: Με λένε Παλόμα. Εσένα πώς σε λένε;

Νίκος: Με λένε Νίκο.

Χουάν: Εγώ είμαι ο Χουάν.

Παλόμα: Γεια σου Χουάν. Από πού είσαι;

Χουάν: Είμαι από την Ισπανία. Εσείς από πού είστε;

Νίκος: Εγώ είμαι από την Ελλάδα, από την Πάτρα, και είμαι οδηγός. Παλόμα, είσαι και εσύ από την Ισπανία;

Παλόμα: Όχι, εγώ είμαι από την Ιταλία και είμαι καθηγήτρια. Τώρα μένω στην Ελλάδα και δεν δουλεύω.

Χουάν: Εγώ είμαι μάγειρας και μαθαίνω την ελληνική γλώσσα.

Νίκος: Πάμε για καφέ;

Παλόμα: Ωραία ιδέα.

Χουάν: Πάμε.

Μαθητικές Δράσεις

11η Αποκάλυψη

Κάνω προτάσεις με τις λέξεις:

Τραπέζι _____

Βιβλίο _____

Άντρας _____

Γάτα _____

Γυναίκα _____

Σκύλος _____

Ποτήρι _____

Μητέρα _____

Αθλητής _____

Μαθητής _____

Αξιολόγηση

12η Αποκάλυψη

1. Βάζω το οριστικό άρθρο (ο, η, το)

___ Γιάννης	___ καθηγήτρια
___ παιδί	___ μάθημα
___ Ισπανία	___ βιβλίο
___ μαθητής	___ Ελλάδα
___ Μαρία	___ τετράδιο

2. Βάζω το αόριστο άρθρο (ένας, μία, ένα)

_____ γυναίκα	_____ σχολείο
_____ σπίτι	_____ νύχτα
_____ βράδυ	_____ μεσημέρι
_____ άσκηση	_____ πόρτα
_____ αριθμός	_____ δέντρο

Αξιολόγηση

13η Αποκάλυψη

1. Βάζω τις λέξεις στη σωστή θέση:
εμείς – αυτά – εγώ – αυτή – εσύ – αυτοί
ο Πέτρος – εσύ και εγώ – εσείς – αυτός.

_____ είναι	_____ είμαι
_____ είμαστε	_____ είναι
_____ είναι	_____ είσαι
_____ είστε	_____ είμαστε
_____ είναι	_____ είναι.

2. Βάζω τις λέξεις στη σωστή θέση: έχω, έχεις, έχει, έχουμε, έχουν.

1. Πόσα αδέρφια _____ εσύ;
2. Εγώ _____ δύο αδέρφια.
3. Ο κύριος και η κυρία Βλάχου _____ τρία παιδιά.
4. Αύριο εμείς _____ μάθημα.
5. Η αίθουσα _____ πολλά καθίσματα.

Αξιολόγηση

14η Αποκάλυψη

Γράφω τον αριθμό

Οριζόντια

1. 2
2. 9
3. 5
4. 1
5. 10
6. 3

1

M

H

1

Δ

Ε

2

Ν

3

2

3

3

4

4

5

6

Κάθετα

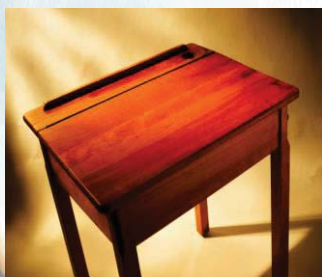
1. 0
2. 7
3. 4
4. 6

Μεταγνωστική διαπίστωση

15^η Αποκάλυψη

Βάζω ✓ στο Σωστό ή Λάθος.

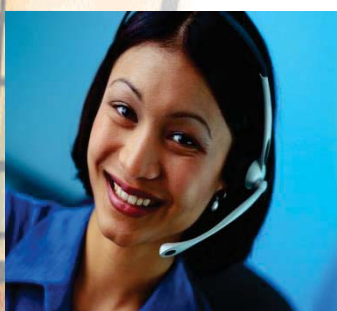
Αυτό είναι ένα
τραπέζι.

Σ	Λ

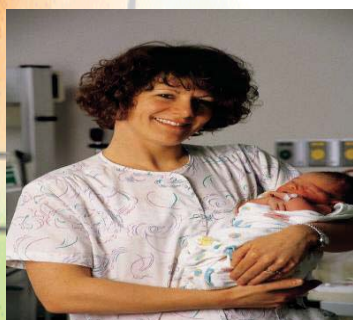
Αυτό το ζώο είναι
μία γάτα.

Σ	Λ

Η Ελένη είναι
καθηγήτρια.

Σ	Λ

Η Μαρία είναι
γυναίκα και
μητέρα.

Σ	Λ

Μεταγνωστική διαπίστωση (συνέχεια)

Βάζω ✓ στο Σωστό ή Λάθος.

Αυτός ο άντρας είναι αθλητής.

Σ	Λ

Τα βιβλία είναι δύο και είναι κάτω από την καρέκλα.

Σ	Λ

Το αγόρι είναι μαθητής και έχει ένα μολύβι.

Σ	Λ

Ο άντρας είναι οδηγός.

Σ	Λ

Οδηγίες στον εκπαιδευτικό για τη διδασκαλία του αρχτύπου

Πρωταρχικός σκοπός της ενότητας είναι να μάθουν οι διδασκόμενοι να χαιρετούν, να συστήνονται και να κάνουν μια πρώτη γνωριμία με τον εκπαιδευτικό και τους συνδιδασκόμενούς τους αναφέροντας με απλές και σύντομες φράσεις το όνομά τους, τον τόπο καταγωγής τους και το επάγγελμα- ενασχόλησή τους.

Το κυρίως θέμα της ενότητας απαρτίζεται από 9 αποκαλύψεις. Στόχοι του εκπαιδευτικού μέσα από κάθε αποκάλυψη είναι οι παρακάτω:

1η Αποκάλυψη

Οι διδασκόμενοι μαθαίνουν να χαιρετούν και να συστήνονται. Ο εκπαιδευτικός μπαίνοντας μέσα στην αίθουσα χαιρετά τους διδασκόμενους και αναφέρει δυνατά και καθαρά το όνομά του. Στρέφεται προς καθένα απ' αυτούς, ρωτά το όνομά του χρησιμοποιώντας την έκφραση «πώς σε λένε;» και περιμένει την απάντηση. Εάν ίσως δεν πάρει από κάποιον απάντηση, προχωρά στον επόμενο και ρωτά εκείνον.

Στη συνέχεια ζητά από τους διδασκόμενους να αναφέρουν το δικό του όνομα απευθύνοντάς τους την ερώτηση «πώς με λένε;». Αμέσως μετά καλεί κάθε διδασκόμενο να αναφέρει πώς λέγεται ο διπλανός του και πώς λέγονται δύο ή περισσότεροι συνδιδασκόμενοί του. Ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να ενθαρρύνει ακόμα και τους πλέον διστακτικούς να πάρουν μέρος στη συζήτηση.

Οδηγίες στον εκπαιδευτικό για τη διδασκαλία του αρχετύπου (συνέχεια)

2η Αποκάλυψη

Γίνεται προσπάθεια να μάθουν οι διδασκόμενοι να συστήνονται χρησιμοποιώντας αυτή τη φορά την προσωπική αντωνυμία «εγώ, εσύ, αυτός» και το βοηθητικό ρήμα «είμαι». Ο εκπαιδευτικός συστήνεται και πάλι, ζητά από τους διδασκόμενους να συστηθούν με τον ίδιο τρόπο και ακόμη χρησιμοποιεί τον αρνητικό τύπο του ρήματος «είμαι» θέλοντας να φέρει τους διδασκόμενους σε μια πρώτη επαφή με την άρνηση, όπως αυτή χρησιμοποιείται μέσα στο νεοελληνικό λόγο.

3η Αποκάλυψη

Στόχος του εκπαιδευτικού μέσα από την αποκάλυψη αυτή είναι να μάθουν οι διδασκόμενοι να αναφέρουν από πού κατάγονται. Ο ίδιος ο εκπαιδευτικός αναφέρει τον τόπο καταγωγής του και ζητά από κάθε ένα διδασκόμενο να κάνει το ίδιο. Επιχειρείται να μάθουν οι διδασκόμενοι να χρησιμοποιούν το ρήμα «είμαι» σε όλα τα πρόσωπα και στους δύο αριθμούς αναφέροντας το δικό τους τόπο καταγωγής αλλά και των συνδιδασκομένων τους.

Μέσα από τις κατάλληλες ερωτήσεις και απαντήσεις και μέσα από τη χρήση των μορίων «Ναι» και «Όχι» δίνεται η ευκαιρία εκμάθησης του καταφατικού και αποφατικού τύπου της ελληνικής γλώσσας.

Οδηγίες στον εκπαιδευτικό για τη διδασκαλία του αρχτύπου (συνέχεια)

4η Αποκάλυψη - 5η Αποκάλυψη

Στόχος της αποκάλυψης αυτής είναι να μάθουν οι διδασκόμενοι την χρήση του οριστικού άρθρου (ο, η, το) σε συνδυασμό με ουσιαστικά που δηλώνουν πρόσωπο, ζώο, πράγμα ή ιδιότητα. Η εκμάθηση των ανωτέρω γίνεται μέσω των κατάλληλων ερωτοαποκρίσεων.

6η Αποκάλυψη

Ο εκπαιδευτικός επιδιώκει μέσω και πάλι των κατάλληλων ερωτοαποκρίσεων την εκμάθηση του αόριστου άρθρου «ένας, μία, ένα». Το συγκεκριμένο άρθρο χρησιμοποιείται μαζί με ουσιαστικά που δηλώνουν πρόσωπο ή πράγμα και στα τρία γένη.

7η Αποκάλυψη

Ο εκπαιδευτικός γράφει στον πίνακα τους αριθμούς από το 1 έως το 20 και τους διαβάζει αργά και καθαρά. Στη συνέχεια καλεί τους διδασκόμενους να διαβάσουν και αυτοί τους αριθμούς.

Οδηγίες στον εκπαιδευτικό για τη διδασκαλία του αρχετύπου (συνέχεια)

8η Αποκάλυψη

Στόχος του εκπαιδευτικού μέσω της αποκάλυψης αυτής είναι να μάθουν οι διδασκόμενοι την έννοια των βασικών επιρρημάτων «μέσα, έξω, πάνω, κάτω» και τη σωστή χρήση τους μέσα σε μικρές προτάσεις.

Ο ανωτέρω στόχος επιτυγχάνεται και πάλι με τις κατάλληλες ερωτοαποκρίσεις μέσω των οποίων επιχειρείται να κατανοήσουν οι διδασκόμενοι και την αντιθετική σημασία των επιρρημάτων αυτών. Οι λέξεις που χρησιμοποιούνται σχετίζονται με το περιεχόμενο της αίθουσας διδασκαλίας και η παραγωγή των προτάσεων γίνεται σε μια προσπάθεια νοηματικής συνέχειας.

Επειδή οι διδασκόμενοι έρχονται για πρώτη φορά σε επαφή με την ελληνική γλώσσα, ο εκπαιδευτικός κατά τη διδασκαλία της ενότητας πρέπει να μιλά αργά και καθαρά. Στόχος του πρέπει να είναι η χρήση του λεξιλογίου της ενότητας αλλά και η επαφή των διδασκόμενων με νέες λέξεις.

Στο τέλος της διδασκαλίας οι διδασκόμενοι θα πρέπει να έχουν εμπεδώσει βασικές λέξεις του λεξιλογίου που διδάχτηκαν όπως: Με λένε, σε λένε, είμαι, είσαι, είναι, αυτός, αυτή, αυτό ,ο, η, το, ένας μια, ένα, γυναίκα, άντρας, παιδί, καθηγήτρια, μητέρα, μαθητής, αθλητής, οδηγός, μάγειρας.ζώο, σκύλος, γάτα, ποντίκι, τάξη, τραπέζι, καρέκλα, πίνακας, τσάντα, βιβλίο, μάθημα, μολύβι, πάνω, κάτω, μέσα, έξω.

Αλμπανάκη Σμαρώ

**Πάμε για ψώνια:
Ένα σχέδιο διδασκαλίας της ελληνικής
για μετανάστες μαθητές**

**για το τμήμα μεταναστών
της Β΄ τάξης του Δημοτικού Σχολείου**

Βιογραφικά στοιχεία συγγραφέα

Η κ. Αλμπανάκη Σμαρώ είναι εκπαιδευτικός πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Πρόγραμμα Πιστοποίησης
Διδακτικής Επάρκειας και Ετοιμότητας

Αρχέτυπο διδασκαλίας

της ενότητας

Πάμε για ψώνια:
Ένα σχέδιο διδασκαλίας της ελληνικής
για μετανάστες μαθητές

Επιστημονικός Υπεύθυνος:
Παντελής Γεωργογιάννης
Καθηγητής Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών

Έναρξη

Copyright ©: Π. Γεωργογιάννης 2011

Αρχέτυπο διδασκαλίας

- Προ-οργάνωση ☺
  - _____
- Σκοπός και Στόχοι ☺
  - _____
- Κυρίως θέμα **Αποκαλύψεις**
  - _____ 1
  - _____ 2
  - _____ 3
  - _____ 4
  - _____ 5
  - _____ 6
- Μαθητικές Δράσεις
  - _____ 7
  - _____ 8
  - _____ 9
- Αξιολόγηση
  - _____ 10
  - _____ 11
  - _____ 12
  - _____ 13
- Μεταγνωστική Διαπίστωση
  - _____ 14
- Προτεινόμενες δραστηριότητες
  - _____ 15
- Πηγές
  - _____ 16

Προ-οργάνωση

Μεθοδολογικές επιλογές:

- **Συμμετοχική μέθοδος διδασκαλίας:** ενεργή συμμετοχή των μεταναστών μαθητών στην εκπαιδευτική πράξη είτε μέσω απευθείας διαλόγων είτε δουλεύοντας σε ομάδες, είτε μέσω παιχνιδι ρόλων. Αυτό προϋποθέτει συνεργασία μαθητών με τον καθηγητή όπως και μεταξύ τους.
- **Επικοινωνιακό μοντέλο μάθησης :** οι μετανάστες μαθητές προτρέπονται να χρησιμοποιήσουν τον προφορικό λόγο έτσι καταφέρουν να φτάσουν πιο γρηγορά στο επιθυμητό αποτέλεσμα: την επικοινωνία στην ελληνική γλώσσα. Οι γραμματικοί κανόνες έρχονται σε δεύτερο πλάνο ενώ τα λάθη που αναπόφευκτα θα υπάρχουν είναι αυτά που οδηγούν στην τελική γνώση.
- **Χωρίς τη χρήση επικουρικής γλώσσας:** η ελληνική γλώσσα αποτελεί τη μόνη γλώσσα που χρησιμοποιείται στο μάθημα. Ο εκπαιδευτικός προτρέπει τους διδασκομένους να χρησιμοποιούν τα ελληνικά πάρα τα λάθη που θα κάνουν. Μέσα από αυτή τη διαδικασία θα κατακτήσουν πραγματικά τη γλώσσα.

Σκοπός και στόχοι: να κερδηθεί το ενδιαφέρον και η προσοχή των διδασκομένων ώστε να γίνουν κατανοητά τα γλωσσικά φαινόμενα.

Περιεχόμενο διδασκαλίας: το περιεχόμενο της διδασκαλίας περιλαμβάνει θέματα από την καθημερινή ζωή που όμως αντιστοιχούν στην ηλικία και στο επίπεδο των διδασκομένων.

Σκοπός και Στόχοι

Σκοπός

Να μάθουν οι διδασκόμενοι να χειρίζονται και να κατανοούν την ελληνική γλώσσα είτε γραπτά είτε προφορικά.

Κύριος στόχος

- Να μπορέσουν να αναγνωρίσουν προϊόντα στα ράφια των σουπερμάρκετ. Να είναι σε θέση να διαβάζουν και να κατανοούν τις ετικέτες των προϊόντων.

Επιμέρους στόχοι

Να είναι ικανοί οι διδασκόμενοι:

1. Να γνωρίζουν –προφορικά και γραπτά– τους μήνες και με τις 2 ονομασίες τους.
2. Να γνωρίζουν –προφορικά και γραπτά– τις μέρες της εβδομάδας.
3. Να προφέρουν τους διαφορετικούς ήχους των –αυ– και –ευ– μέσα σε διαφορετικά γλωσσικά περιβάλλοντα.
4. Να χωρίζουν τις λέξεις με ενωτικό.

Κυρίως θέμα

1^η Αποκάλυψη

Πληροφορίες σε ετικέτες προϊόντων

- Περιγράψτε τη φωτογραφία;
- Ας μιλήσουμε για τα σουπερμαρκετ στην Ελλάδα και στη χώρα σας.
- Τί κοιτάζει με προσοχή ο κύριος;

Συνέχεια

Κυρίως θέμα

1^η Αποκάλυψη (συνέχεια)

Πληροφορίες σε ετικέτες προϊόντων

Ακούστε τη δασκάλα σας που θα σας διαβάσει τον παρακάτω διάλογο. Σε τί αναφέρονται τα πρόσωπα;

- Ποιος έχει τη λίστα με τα ψώνια; Τι χρειαζόμαστε;
- - Εγώ την έχω! Θέλουμε ψωμί για *τοστ, νερό, χυμούς, μπαταρίες, χαρτομάντιλα, κονσέρβες και ένα ανοιχτήρι για κονσέρβες.*
- - Να πάρουμε και *σοκολάτες!*
- - Οι σοκολάτες θα λιώσουν στο ταξίδι.
- - Έχει δίκιο ο Αρμπέν. Να! Δες τι είναι γραμμένο πάνω σε αυτή τη σοκολάτα: «**Να διατηρείται σε μέρος δροσερό**».
- - Τι θα λέγατε αν αντί για σοκολάτες παίρναμε *μπισκότα* με δημητριακά όπως αυτά; Στο κουτί γράφει ότι **περιέχουν σιτάρι, ρύζι, καλαμπόκι, βρόμη, φιστίκια, αμύγδαλα, και αντί για ζάχαρη έχουν μέλι.** Είναι πιο υγιεινά και δε λιώνουν.
- - Εντάξει! Πριν βάλεις τα *μπισκότα* στο καλάθι, δες την ημερομηνία λήξης.
- - Τι είναι η ημερομηνία λήξης;
- - Μια ημερομηνία που μας δείχνει μέχρι πότε μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε κάτι! Να, δες! Εδώ γράφει: «**Ανάλωση πριν από 25-11-2007**».

Ελάτε τώρα να ξαναδιαβάσετε μόνοι σας το κείμενο.

- Τί ήθελαν να αγοράσουν τα παιδιά και τί αγόρασαν τελικά;
- Τί πληροφορίες διάβασαν στις ετικέτες των προϊόντων;

συνέχεια

Κυρίως θέμα

1^η Αποκάλυψη (συνέχεια)

Πληροφορίες σε ετικέτες προϊόντων

-Και τώρα ποιος θέλει να δει μια πραγματική ετικέτα από κοντά;
Σας έχω φέρει πραγματικές συσκευασίες προϊόντων. Θα μοιράσω μια στον καθένα και θα τις διαβάσουμε όλοι μαζί.

- Πώς λέγεται το προϊόν;
- Τι περιέχει;
- Πόσο βαρύ είναι;
- Ποιος το έφτιαξε;
- Που φτιάχτηκε;
- Μέχρι πότε μπορούμε να το χρησιμοποιήσουμε;
- Πώς διατηρείται;

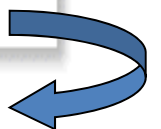

Κυρίως θέμα

2^η Αποκάλυψη

Οι μήνες του χρόνου

1. Ιανουάριος
2. Φεβρουάριος
3. Μάρτιος
4. Απρίλιος
5. Μάιος
6. Ιούνιος
7. Ιούλιος
8. Αύγουστος
9. Σεπτέμβριος
10. Οκτώβριος
11. Νοέμβριος
12. Δεκέμβριος

Κυρίως θέμα

3^η Αποκάλυψη

Οι μήνες του χρόνου

Θέλετε τώρα να ακούσουμε ένα τραγούδι;
Προσοχή! Ακούστε το προσεκτικά γιατί
μετά θα το τραγουδήσουμε!

Δώδεκα μήνες αθλητές

Δώδεκα μήνες αθλητές
στο γήπεδο του χρόνου,
δώδεκα μήνες αθλητές
κάνουν αγώνα δρόμου
ο Γενάρης με μποτίνια
Κι ο Φλεβάρης με παλτό
και ο Μάρτης
με σορτσάκι ριγωτό.

Ο Απρίλης με κασκέτο
και με άσπρες ελβιέλες
και ο Μάης
και ο Ιούνης
μ' άσπρες ξώπλατες φανέλες.

Δώδεκα μήνες στη γραμμή
τινάζουνε τα πόδια
κι όλοι πηδάνε με ορμή
του δρόμου τα εμπόδια.

Ο Ιούλιος ο χίπης
με μπλουτζιν και χαϊμαλιά
και ο Αύγουστος με ψάθα
και γυαλιά.

Ο Σεπτέμβριος κι ο
Οκτώβρης
με αδιάβροχα σακάκια
κι ο Νοέμβρης
κι ο Δεκέμβρης
με πουλόβερ και σκουφάκια.

συνέχεια

Κυρίως θέμα

3^ησ Αποκάλυψη (συνέχεια)

Τα 2 διαφορετικά ονόματα των μηνών

Ιανουάριος - Γενάρης

Φεβρουάριος - Φλεβάρης

Μάρτιος - Μάρτης

Απρίλιος - Απρίλης

Μάιος - Μάης

Ιούνιος - Ιούνης

Ιούλιος - Ιούλης

Αύγουστος

Σεπτέμβριος - Σεπτέμβρης

Οκτώβριος - Οκτώβρης

Νοέμβριος - Νοέμβρης

Δεκέμβριος - Δεκέμβρης

συνέχεια

Κυρίως θέμα

4^η Αποκάλυψη

Οι μέρες της εβδομάδας

Η Δευτέρα με την Τρίτη
στης Τετάρτης παν' το σπίτι.
Με την Πέμπτη κουβεντιάζουν
την Παρασκευή φωνάζουν
παίρνουνε και το Σάββατο
και τραβάνε παρακάτω.
Να τη η Κυριακή απ' το πλάι
το μαντήλι της πετάει
κι αρχινάνε ζωηρό
της βδομάδας το χορό!

Δευτέρα

Τρίτη

Τετάρτη

Πέμπτη

Παρασκευή

Σάββατο

Κυριακή

Κυρίως θέμα

5^η Αποκάλυψη

- Το αυ και ευ

Πολλές φορές τα φωνήεντα α και ε τα συναντάμε μέσα σε λέξεις ενωμένα μαζί με το φωνήεν υ .

Τότε διαβάζονται

ευ= εφ ή εβ

αυ= αφ ή αβ

Προσοχή!

Όταν τονίζονται ο τόνος πηγαίνει στο υ

Κυρίως θέμα

6^η Αποκάλυψη

Χωρισμός μιας λέξης στα 2
με ενωτικό

- Χιόνι του Δεκεμβρίου, χρυσάφι του καλοκαιριού.
- Του Σεπτέμβριου οι βροχές, πολλά καλά μας φέρνουν.
- Αύγουστε, καλέ μου μήνα, να ήσουν δυο φορές το χρόνο.
- Κίνησε ο Εβραίος να πάει στο παζάρι κι ήταν ημέρα Σάββατο.

Όταν οι λέξεις δεν χωρούν ολόκληρες στο τέλος της σειράς, χωρίζονται στις συλλαβές τους με το σημαδάκι του ενωτικού!

Μαθητικές Δράσεις

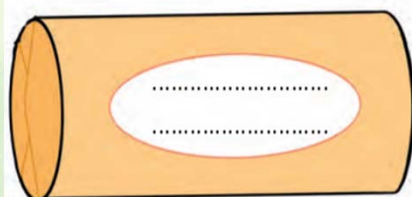
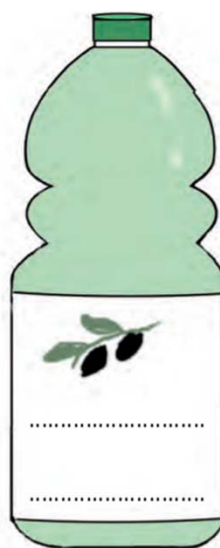
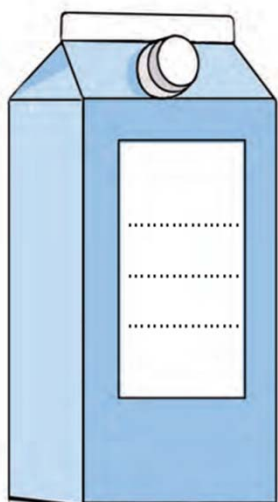
7^η Αποκάλυψη

Παραγωγή κειμένου ετικετών

-Τώρα παιδιά τις συσκευασίες που σας μοίρασα προηγουμένως θέλω να τις μεταμορφώσουμε! Θα σας δώσω χαρτιά και κολλητική ταινία και θα τις τυλίξετε με αυτά. Μετά πάνω στο άσπρο χαρτί θα γράψετε τις δικές ετικέτες στα ελληνικά και στη γλώσσα της χώρας σας!

Ώρα να φτιάξεις τις δικές σου ετικέτες

3 του βιβλίου σου.

Μαθητικές Δράσεις

8η Αποκάλυψη

Παιχνίδι ρόλων: Χωριζόμαστε σε 2 ομάδες και συζητάμε μεταξύ μας.

Ομάδα Α:

Μια παρέα παιδιών θέλουν να ψωνίσουν από το σουπερμάρκετ για το πάρτι γενεθλίων ενός από αυτά.

Ομάδα Β:

Τρία αδέρφια πηγαίνουν στο σουπερμάρκετ με τη λίστα της μαμάς.

Τώρα παιδιά ρωτήστε το διπλανό σας πότε έχει γενέθλια.

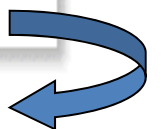

Μαθητικές Δράσεις

9η Αποκάλυψη

Ο συμμαθητής σας θα σας μοιράσει δυο κάρτες, μια μπλε και μια κόκκινη. Κάθε φορά που θα ακούτε τον ήχο -β- στις λέξεις που θα διαβάσουμε θα σηκώνετε τη μπλε κάρτα και όταν ακούτε τον ήχο -φ- θα σηκώνετε την κόκκινη.

- Αυτοκίνητο-
- Ευτυχία-
- Αυγολέμονο-
- Αυτός -
- Μαγειρεύω-
- Παύλος-
- Ευχή-
- Τάυρος-
- Σαύρα-

Αξιολόγηση

10η Αποκάλυψη

Αντιστοιχίστε σωστά τους μήνες

- Ιούνης
- Γενάρης
- Νοέμβρης
- Μάης
- Φλεβάρης
- Οκτώβρης
- Φεβρουάριος
- Ιούνιος
- Μάιος
- Ιανουάριος
- Οκτώβριος
- Νοέμβριος

Αξιολόγηση

11η Αποκάλυψη

*Συμπληρώστε τις μέρες της εβδομάδας
στο ποίημα που ακολουθεί*

Η Δ..... με την Τρ.....
στης Τε..... παν' το σπίτι.
Με την Πέ..... κουβεντιάζουν
την Πα..... φωνάζουν
παίρνουνε και το Σ.....
και τραβάνε παρακάτω.
Να τη η Κ..... απ' το πλάι
το μαντήλι της πετάει
κι αρχινάνε ζωηρό
της βδομάδας το χορό!

Αξιολόγηση

12η Αποκάλυψη

Βάλτε τις λέξεις στα κατάλληλα τετράγωνα ανάλογα με το πως ακούγονται

αύριο, ευχαριστώ, αύρα, ευτυχία, αυτοκόλλητο, αυλός
ευχή, αυτοκράτορας, Ευρώπη, Αύγουστος, ευλογία,
ευγενικός

Αφ

.....
.....
.....
.....

Εφ

.....
.....
.....
.....

Αβ

.....
.....
.....
.....

Εβ

.....
.....
.....
.....

Αξιολόγηση

13η Αποκάλυψη

Θέλετε να γίνετε για λίγο δάσκαλοι;
Βρείτε τα λάθη που υπάρχουν και
διορθώστε τα!

Οι επτά ημέρες, τα κ-
αλά παιδιά της Εβδομάδας, απόφ-
ασίζουν να γράψουν παραμύ-
θια, να διαβάζουν οι μεγάλοι στα πα-
ιδιά κάθε βράδυ από ένα. Κάθε
ημέρα διαλέγει κι ένα χ-
ρώμα από το ουράνι-
ο τόξο και φτιάχνει το δικό της
παραμύθι.

Δελτίο Μεταγνωστικής διαπίστωσης

14^η Αποκάλυψη

Βάζω ✓ για να δείξω τι κατάφερα:	Ελά- χιστα	Λίγο	Καλά	Πολύ καλά
Μπορώ να διαβάζω ετικέτες προϊόντων.				
Φτιάχνω τις δικές μου ετικέτες.				
Γνωρίζω να γράφω και να λέω με τη σειρά τους μήνες.				
Έμαθα και το δεύτερο όνομα κάθε μήνα.				
Γνωρίζω να γράφω και να λέω τις μέρες της εβδομάδας.				
Έμαθα να διαβάζω το αυ και το ευ.				
Χωρίζω μια λέξη στα δύο, όταν δε χωρά ολόκληρη στο τέλος της σειράς.				

Προτεινόμενες δραστηριότητες

15^η Αποκάλυψη

Επίσκεψη σε σουπερμάρκετ.

Επισκεπτόμαστε όλοι η τάξη ένα σουπερμάρκετ και ζητάμε στα παιδιά να εντοπίσουν προϊόντα που δεν έχουν στη χώρα από την οποία ήρθαν. Έπειτα τους ζητάμε να διαβάσουν τις ετικέτες και να εξηγήσουν τι είναι.

Έκθεση ζωγραφικής

Οι μαθητές ζωγραφίζουν τους 12 μήνες και από κάτω γράφουν το όνομα του καθενός 2 φορές στα ελληνικά και στην πρώτη γλώσσα τους. Έπειτα εκθέτουμε τα έργα και σε μαθητες άλλων τάξεων του σχολείου.

Πηγές

16^η Αποκάλυψη

- Αγάθος, Θ., Γαλαντόμος, Ι., Ιντζίδης, Β., Καραντζόλα, Ε., Ρουμπής, Ν. & Σιμόπουλος, Γ. (2011). *Εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας, Α2. Τετράδιο Ασκήσεων*. Αθήνα: Ινστιτούτο Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων, Πρόγραμμα Οδυσσέας: εκπαίδευση των μεταναστών στην ελληνική γλώσσα, την ελληνική ιστορία και τον ελληνικό πολιτισμό.
- Βάζου, Ρ., Καραμπάγλη, Στ., Νοέμβριος 2015, Έτοιμοι για ψώνια; 1-6, *blogspot*, *Η Δευτέρα στον αέρα*, [πρόσβαση στις 31.3.2018], <http://idefterastonaera.blogspot.gr>
- Ιορδανίδου Α., Σφυρόερα Μ., (2007). *Η επικοινωνιακή προσέγγιση του γλωσσικού μαθήματος*. Αθήνα: ΥΠΕΠΘ, Πανεπιστήμιο Αθηνών. Πρόγραμμα «Εκπαίδευση Μουσουλμανοπαίδων».
- Πέτροβιτς-Ανδρουτσοπούλου, Λ., (2018). *Κάθε μέρα παραμύθι, κάθε βράδυ καληνύχτα*. Αθήνα: Πατάκης
- Δημητριάδου, Ι., 3 Οκτωβρίου 2016, *Ευ και αυ: Αχ αυτά τα δίψηφα φωνήεντα πόσο μας μπερδεύουν! Όχι πια!*, *Ιστολόγιο, My Twins by Evi Stathatou*, [πρόσβαση στις 30.3.2018], <https://www.mytwins.gr/>

Οδηγίες στον εκπαιδευτικό για τη διδασκαλία του αρχετύπου

Οι διδακτικοί στόχοι της ενότητας είναι η κατανόηση των ετικετών των προϊόντων, η εκμάθηση των 2 ονομάτων των μηνών, η εκμάθηση των ημερών της εβδομάδας, η κατανόηση των συνδέσμων αυ και ευ και τέλος να γίνουν ικανοί οι μαθητές να χωρίσουν μια λέξη με ενωτικό.

Το κυρίως θέμα της ενότητας απαρτίζεται από 6 αποκαλύψεις.

Στόχοι του εκπαιδευτικού, μέσα από κάθε αποκάλυψη, είναι οι παρακάτω:

1η Αποκάλυψη

Στην πρώτη αποκάλυψη υπάρχει μια εικόνα ενός άνδρα σε σουπερμάρκετ. Ο εκπαιδευτικός την αρχή ζητά από τους μαθητές να περιγράψουν τη φωτογραφία.

Έπειτα προσπαθεί να κερδίσει το ενδιαφέρον τους από την εισαγωγή της ενότητας κάνοντας μια σύνδεση με τη χώρα των διδασκομένων.

Τους προτρέπει να μιλήσουν για τα σουπερμάρκετ στην Ελλάδα και στη χώρα τους.

Πιο κάτω εστιάζει την προσοχή τους στο θέμα που θα μελετήσουν αμέσως μετά: τις ετικέτες προϊόντων. Τους ρωτάει λοιπόν τι κοιτάζει με προσοχή ο κύριος.

Ο εκπαιδευτικός διαβάζει στην αρχή το κείμενο για να τον ακούσουν οι μαθητές και μετά ζητά να το ξαναδιαβάσουν οι ίδιοι με τη μορφή διαλόγου.

- Έπειτα τους κάνει ερωτήσεις κατανόησης για να υπάρξει συζήτηση στην τάξη:
- -Τί ήθελαν να αγοράσουν τα παιδιά και τί αγόρασαν τελικά;
- -Τί πληροφορίες διάβασαν στις ετικέτες των προϊόντων;
- Τέλος φέρνει πραγματικές συσκευασίες προϊόντων, τις μοιράζει στους μαθητές και διαβάζουν όλοι τις ετικέτες.

Οδηγίες στον εκπαιδευτικό για τη διδασκαλία του αρχετύπου

2η Αποκάλυψη

Ο διδάσκων διαβάζει αργά και δυνατά τα ονόματα των μηνών και έπειτα βάζει τους μαθητές του να τα αναγνώσουν.

3η Αποκάλυψη

Στην τρίτη αποκάλυψη οι μαθητές ακούν το τραγούδι Δώδεκα μήνες αθλητές από τη Λιλιπούπολη. Συγχρόνως το έχουν σε γραπτή μορφή μπροστά τους για να το παρακολουθούν πιο εύκολα. Όταν τελειώνει ο καθηγητής ρωτάει αν τους κάνει εντύπωση κάτι. Η απάντηση τους θα δώσει το έναυσμα για να τους εξηγήσει ότι οι μήνες γράφονται με δύο τρόπους. Τους διαβάζει και αυτούς δυνατά μια φορά και μετά κρύβει το ένα όνομα και ζητά να 'μαντέψουν' το άλλο.

4η Αποκάλυψη

Ο διδάσκων διαβάζει δυνατά και καθαρά τις μέρες της εβδομάδας. Μετά τις επαναλαμβάνουν όλοι μαζί. Στη συνέχεια διαβάζουν το ποιήμα και υπογραμμίζουν τις ημέρες.

5η Αποκάλυψη

Ο σκοπός της 5^{ης} αποκάλυψης είναι η κατανόηση της θεωρίας για τους συνδέσμους αυ και ευ. Ο εκπαιδευτικός ζητάει από τους μαθητές σε ποιες μέρες τις εβδομάδας (Δευτέρα και Παρασκευή) υπάρχει το ευ και έπειτα αν ακούνε να προφέρεται το ίδιο στις λέξεις αυτές. Τέλος τους παραθέτει τη θεωρία.

6η Αποκάλυψη

Στην 6^η αποκάλυψη σκοπός είναι να γίνει κατανοητός ο χωρισμός των λέξεων με ενωτικό. Πρώτα γίνεται ανάγνωση των παροιμιών και ρωτιούνται οι μαθητές τι τους κάνει εντύπωση στο κείμενο. Αφού απαντήσουν ο εκπαιδευτικός τους ζητά να πουν τι νομίζουν οι ίδιοι ότι είναι αυτό το σημαδάκι. Και μέσα από ερωταπαντήσεις βγαίνει σιγά σιγά η θεωρία

Οδηγίες στον εκπαιδευτικό για τη διδασκαλία του αρχετύπου

7η Αποκάλυψη

Στην έβδομη αποκάλυψη οι μαθητές καλύπτουν τις συσκευασίες των τροφίμων που χρησιμοποιήθηκαν προηγουμένως με κόλλες Α4 και γράφουν πάνω τις δικές τους ετικέτες γραμμένες και στις δύο γλώσσες.

8η Αποκάλυψη

Ο καθηγητής οργανώνει ένα παιχνίδι ρόλων χωρίζοντας τους διδασκόμενους σε ομάδες. Ενθαρρύνει την παραγωγή ενός καθημερινού διαλόγου. Τέλος προτρέπει να γίνουν ερωταπαντήσεις μεταξύ των διπλανών μαθητών σχετικά με το πότε έχουν γενέθλια.

9η Αποκάλυψη

Ο διδάσκων δίνει στον κάθε μαθητή δύο κάρτες, μια μπλε και μια κόκκινη. Τους ζητάει κάθε φορά που θα ακούνε τον ήχο -β- στις λέξεις που θα διαβάζει να σηκώνουν τη μπλε κάρτα και όταν ακούνε τον ήχο -φ- να σηκώνουν την κόκκινη.

- Αυτοκίνητο- φ-κόκκινη κάρτα
- Ευτυχία-φ-κόκκινη κάρτα
- Αυγολέμονο-β- μπλε κάρτα
- Αυτός -β- μπλε κάρτα
- Μαγειρεύω- φ-κόκκινη κάρτα
- Παύλος-β- μπλε κάρτα
- Ευχή-φ- κόκκινη κάρτα
- Ταύρος-β- μπλε κάρτα
- Σάυρα-β- μπλε κάρτα

Οδηγίες στον εκπαιδευτικό για τη διδασκαλία του αρχετύπου

10η Αποκάλυψη

Δίδεται μια άσκηση αντιστοίχισης με τους μήνες.

11η Αποκάλυψη

Δίδεται άσκηση συμπλήρωσης των ημερών της εβδομάδας. Οι μέρες είναι με τη σειρά για να μη δημιουργηθεί σύγχυση δίδονται τα πρώτα γράμματα από την κάθε μέρα.

12η Αποκάλυψη

Σε αυτή τη δραστηριότητα οι μαθητές πρέπει να κατατάξουν τις λέξεις με βάση τη φωνητική.

13η Αποκάλυψη

Δίδεται άσκηση διόρθωσης των λαθών για να εμπεδωθεί η σχετική θεωρία με τον χωρισμό των λέξεων.

Ο κάθε εκπαιδευτικός θα πρέπει να προσαρμόσει το μάθημα του στις ανάγκες της τάξης του. Έτσι θα πρέπει και εδώ να χρησιμοποιεί κατάλληλο λεξιλόγιο για το γλωσσικό επίπεδο των μαθητών. Επειδή το βιβλίο της γλώσσας της β δημοτικού απευθύνεται σε Έλληνες μαθητές κάποια κείμενα από το βιβλίο αντικαταστάθηκαν με κάποια πιο βατά για τους αλλόγλωσσους μαθητές που όμως δίδασκαν τα ίδια φαινόμενα. Το ίδιο συνέβη και με ασκήσεις του βιβλίου που αντικαταστάθηκαν με άλλες πιο διαδραστικές.

Σίσκου Γιολάντα

**Η διαχρονική εξέλιξη
των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου
και του Παιδιού**

**στο πλαίσιο του μαθήματος
“Ερευνητικές Εργασίες” για τη Β΄ Λυκείου**

Βιογραφικά στοιχεία συγγραφέα

Η κ. Σίσκου Γιολάντα είναι εκπαιδευτικός δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Πρόγραμμα Πιστοποίησης
Διδακτικής Επάρκειας και Ετοιμότητας

Αρχέτυπο
διδασκαλίας

της Ερευνητικής Εργασίας

«Η διαχρονική εξέλιξη των
Δικαιωμάτων του Ανθρώπου
και του Παιδιού»

Επιστημονικός Υπεύθυνος:
Παντελής Γεωργογιάννης
Καθηγητής Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών

Έναρξη

Copyright ©: Π. Γεωργογιάννης 2011

Αρχέτυπο διδασκαλίας

- Προ-οργάνωση
    ➤ _____ 😊
- Σκοπός και Στόχοι
    ➤ _____ 😊
- Κυρίως θέμα **Αποκαλύψεις**
    ➤ _____ 1
    ➤ _____ 2
    ➤ _____ 3
    ➤ _____ 4
    ➤ _____ 5
    ➤ _____ 6
    ➤ _____ 7
    ➤ _____ 8
- Μαθητικές Δράσεις
    ➤ _____ 9
    ➤ _____ 10
- Αξιολόγηση
    ➤ _____ 11
    ➤ _____ 12
    ➤ _____ 13
- Μεταγνωστική Διαπίστωση
    ➤ _____ 14
- Προτεινόμενες δραστηριότητες
    ➤ _____ 15
- Πηγές
    ➤ _____ 16
- Οδηγίες
    ➤ _____ 17

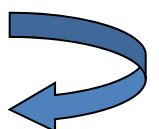
Προ-οργάνωση

1. Ακολουθήσα την πορεία διδασκαλίας των Ερευνητικών Σχεδίων Εργασίας (Project) εντός του Αναλυτικού Προγράμματος του Λυκείου.

2. Το υλικό του αρχετύπου αντλήθηκε κυρίως από έγκυρες ιστοσελίδες, για το θέμα, στο διαδίκτυο καθώς και σημειώσεις από βιβλία.

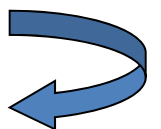
3. Κατά την διάρκεια της προ-οργάνωσης:

- έψαξα στο διαδίκτυο για ιστοσελίδες και φωτογραφίες σχετικές με το θέμα,
- έκανα διαφάνειες,
- φύλλα εργασίας για τις δραστηριότητες (Σωστό-Λάθος, Αντιστοίχιση, Συμπλήρωση κενών)
- χώρισα την τάξη σε ομάδες

Σκοπός και Στόχοι

- Η επιλογή του θέματος έγινε μετά από ψηφοφορία της ολομέλειας με στόχο την οικοδόμηση «κουλτούρας» για τα ανθρώπινα δικαιώματα
- Η εργασία εντάσσεται στο επιστημονικό πεδίο των Κοινωνικών επιστημών και σκοπός της είναι η εκπαίδευση στην ομαδική εργασία, τη συνεργασία και την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης μέσα από τη διερεύνηση της εξέλιξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και του Παιδιού καθώς και στην ενημέρωση των μαθητών που προσβλέπει στην αλλαγή, τη βελτίωση και την οικοδόμηση μιας καλύτερης κοινωνίας.

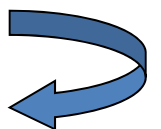
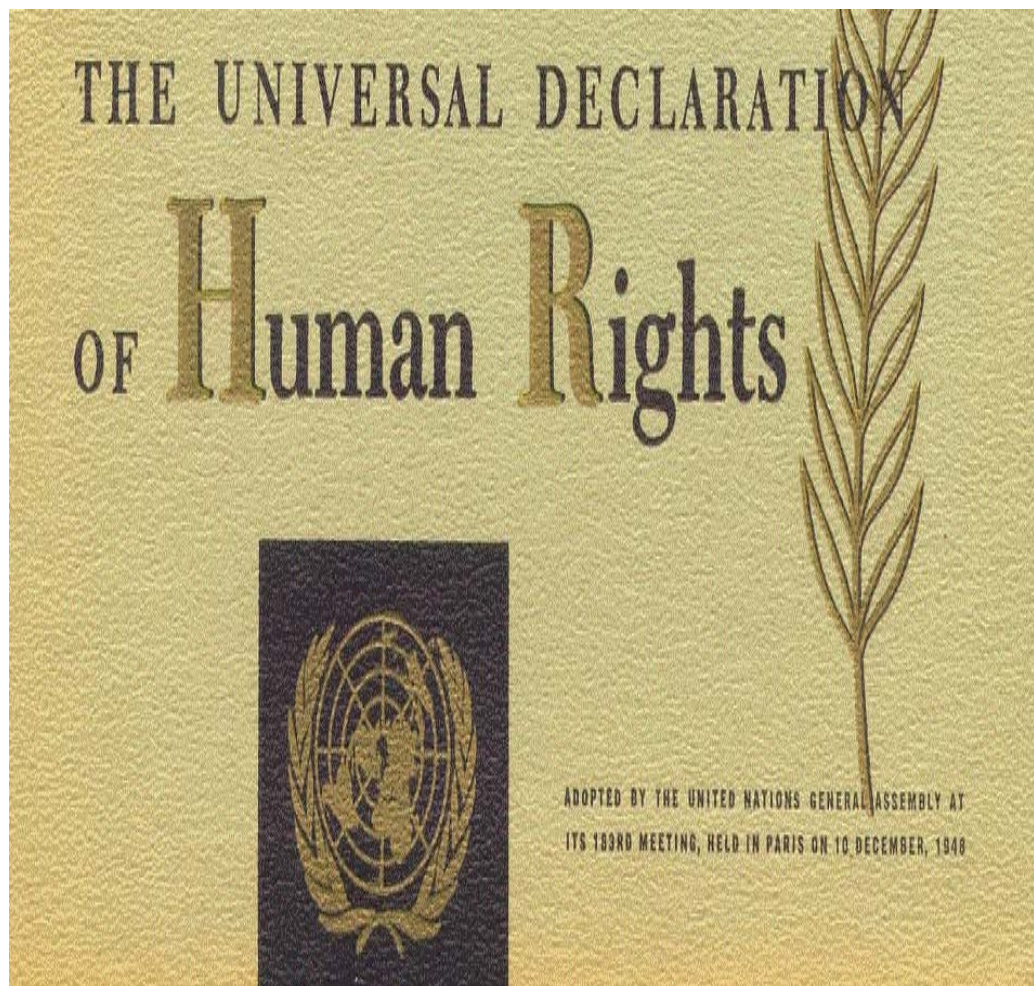

Κυρίως θέμα

1^η Αποκάλυψη

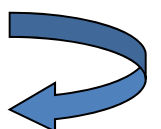
- Τι γνωρίζετε για το Χάρτη Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων;

Κυρίως θέμα

2^η Αποκάλυψη

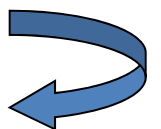
Μπορείτε να αναφέρετε κάποια δικαιώματα που γνωρίζετε;

Κυρίως θέμα

3^η Αποκάλυψη

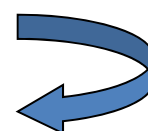
Ας θυμηθούμε τι γνωρίζουμε από την ιστορία για την εξέλιξη των ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στην ιστορία;

Κυρίως θέμα

4^η Αποκάλυψη

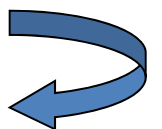
Τι γνωρίζετε για δικαιώματα των ανθρώπων στον τρίτο κόσμο;

Κυρίως θέμα

5^η Αποκάλυψη

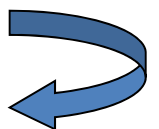
Εφαρμόζονται πάντα τα Ανθρώπινα
Δικαιώματα στις αναπτυγμένες χώρες;

Κυρίως θέμα

6^η Αποκάλυψη

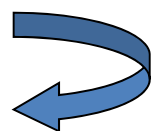
Θεωρείτε ότι προστατεύονται τα ανθρώπινα δικαιώματα στο Σύνταγμα της Ελλάδας;

Κυρίως θέμα

7^η Αποκάλυψη

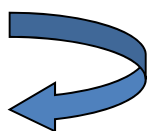
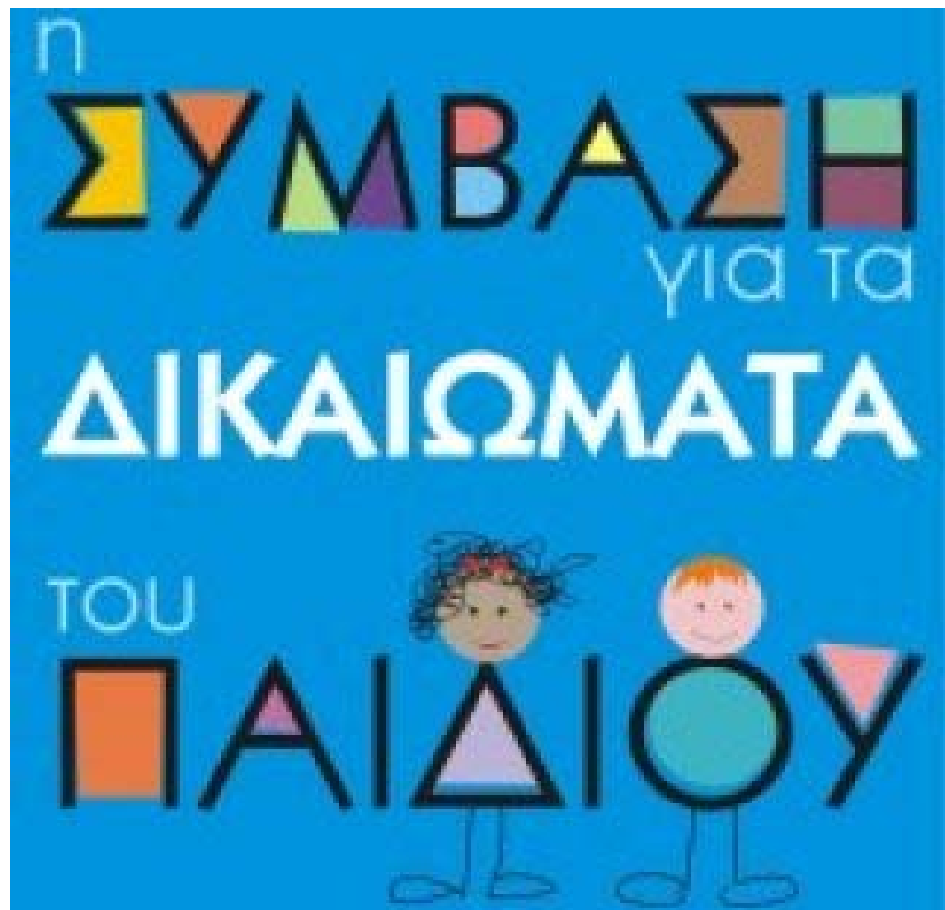
Τι γνωρίζετε για τα
δικαιώματα του παιδιού
στην Ιστορία;

Κυρίως θέμα

8^η Αποκάλυψη

Ποια είναι τα δικαιώματα του
παιδιού σήμερα;

Μαθητικές Δράσεις

9η Αποκάλυψη

Χωριστείτε σε ομάδες!

Μαθητικές Δράσεις

9η Αποκάλυψη (συνέχεια)

Ομάδα α':

Τα είδη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Ομάδα β':

Τα ανθρώπινα δικαιώματα στην ιστορία.

Ομάδα γ':

Τα δικαιώματα των ανθρώπων στον τρίτο κόσμο.

Ομάδα δ':

Εφαρμογή των Ανθρώπινων δικαιωμάτων στις αναπτυγμένες χώρες.

Ομάδα ε':

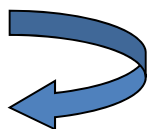
Τα ανθρώπινα δικαιώματα και το Σύνταγμα της Ελλάδας.

Ομάδα στ':

Τα δικαιώματα του παιδιού στην Ιστορία.

Ομάδα ζ':

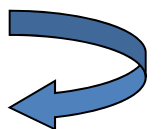
Τα δικαιώματα του παιδιού σήμερα.

Μαθητικές Δράσεις

10η Αποκάλυψη

Κάθε ομάδα ας
δημιουργήσει ένα
Powerpoint όπου θα
παρουσιάζει το θέμα αλλά
και την άποψή της πάνω
σε αυτό.

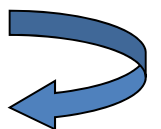
Αξιολόγηση

11η Αποκάλυψη

Απαντήστε στις παρακάτω ερωτήσεις.

Σωστό- Λάθος

- Στην αρχαιότητα, οι δούλοι είχαν ανθρώπινα δικαιώματα.
- Το Διάταγμα των Μεδιολάνων 313μ.Χ. είχε ως θέμα την θρησκευτική ελευθερία.
- Η Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού δεν περιλαμβάνει την προστασία.
- Η Magna Carta του 1215 ήταν ένα γαλλικό μεσαιωνικό κείμενο, θεμέλιο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
- Σύμφωνα με το Σύνταγμα της Ελλάδας, τα ατομικά δικαιώματα υποχωρούν μπροστά στο γενικό συμφέρον που είναι συμφέρον του συνόλου, δηλαδή της χώρας και των πολιτών.
- Η Μαλάλα Γιουσαφζάι μάχεται για δικαιώματα των παιδιών στην Αφρική

Αξιολόγηση

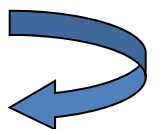
12η Αποκάλυψη

Συμπληρώστε τα κενά:

Τα ανθρώπινα δικαιώματα αποτελούν ηθικές ..... που θέτουν συγκεκριμένα πρότυπα ανθρώπινης συμπεριφοράς και συνήθως προστατεύονται ως νόμιμα κατά το εθνικό και διεθνές ..... Θεωρούνται ως «κοινώς ..... αντιλαμβανόμενα αναπαλλοτρίωτα θεμελιώδη δικαιώματα που κάθε άτομο δικαιούται από τη στιγμή της ..... του, απλώς και μόνο επειδή είναι «ανθρώπινο ον».

Η ίδρυση των Ηνωμένων ..... και οι διατάξεις του Καταστατικού ..... τους παρείχαν μια βάση για ένα ολοκληρωμένο σύστημα διεθνούς δικαίου και πρακτικής για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

(δίκαιο , Εθνών, γέννησής, Χάρτη, αρχές)

Αξιολόγηση

13η Αποκάλυψη

Αντιστοίχιση:

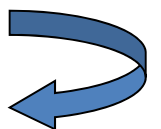
1. Πολιτικά δικαιώματα
2. Κοινωνικά δικαιώματα
3. Αστικά δικαιώματα
4. Δικαιώματα του παιδιού

Α. δικαίωμα στη ζωή

Β. Δικαίωμα στην ψυχαγωγία

Γ. δικαίωμα του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι

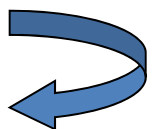
Δ. Ελευθερία σκέψης,
συνείδησης και θρησκείας

Δελτίο Μεταγνωστικής διαπίστωσης

14^η Αποκάλυψη

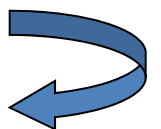
Βάζω ✓ για να δείξω τι κατάφερα:	Ελά- χιστα	Λίγο	καλά	Πολύ καλά
Να μάθω την ιστορία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και του παιδιού				
Να ενημερωθώ για την εξέλιξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου σε όλο τον κόσμο σήμερα				
Να ταξινομώ τα δικαιώματα				
Να διακρίνω τις ομοιότητες και τις διαφορές στα ανθρώπινα δικαιώματα και τα δικαιώματα του παιδιού ειδικότερα				
Να συνεργάζομαι με την ομάδα μου				

Προτεινόμενες δραστηριότητες

15^η Αποκάλυψη

- Το τελικό (επεξεργασμένο) power point των μαθητών αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα του σχολείου.
- Ενδιαφέρον να ενταχθεί το project στο Πρόγραμμα του Παρατηρητηρίου για τη Διαπολιτισμική Παιδεία και Εκπαίδευση, «Σχολείο και ανθρώπινα δικαιώματα» και να παρουσιαστεί η δράση σε σχετική ημερίδα.

Πηγές

16^η Αποκάλυψη

photodentro.edu.gr/photodentro/arxaia%20dimokratia.../politiki_dikio_65-76.pdf

www.ministryofjustice.gr/site/Portals/.../ETHNIKO_SXEDIO_MARCH%202014.pdf

ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGL-B103/94/763,2795/

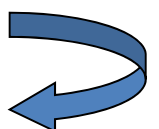
https://el.wikipedia.org/wiki/Ανθρώπινα_δικαιώματα

<https://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/8c3e9046-78fb-48f4.../SYNTAGMA.pdf>

www.0-18.gr/gia-paidia/ta-dikaiomata-soy

Συνταγματικό Δίκαιο, Αθανάσιος Ράικος, 1984, 3^η Έκδοση, Τομ. Β', Τευχ. Α'.

Ατομικά & Κοινωνικά Δικαιώματα, Κώστας Χρυσόγονος, 1998, σελ. 1-94.

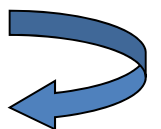
Οδηγίες στον εκπαιδευτικό της τάξης για τη διδασκαλία του αρχετύπου

Ώρες διδασκαλίας: (3)

1^η Το μάθημα μεταφέρθηκε στο εργαστήριο Πληροφορικής μετά από συζήτηση που προηγήθηκε σχετικά με το θέμα και τα *ερευνητικά ερωτήματα* που τέθηκαν από τη διδάσκουσα με την παρουσίαση των διαφανειών 5-14 του αρχέτυπου. Συστάθηκαν επτά ομάδες εργασίας (2-3μαθητές), οι οποίες ενημερώθηκαν για τον τρόπο δράσης της κάθε μιας, ανάλογα με το θέμα που ανέλαβαν. Τα υποθέματα του project δόθηκαν από τη διδάσκουσα και αφορούσαν στις δύο διαστάσεις του κεντρικού θέματος δίνοντας μεγαλύτερη έμφαση στα ανθρώπινα δικαιώματα.

2^η Ακολουθεί η *ομαδοσυνεργατική* δράση των μαθητών στους υπολογιστές. Δόθηκαν οδηγίες και επεξηγήσεις, όπου χρειάζονταν, καθώς και επαρκής χρόνος για την συλλογή πληροφοριών.

3^η Γίνεται η *ανακοίνωση* των πληροφοριών των ομάδων στην ολομέλεια της τάξης. Τα φύλλα *αξιολόγησης* και η *μεταγνωστική διαπίστωση* δίνονται για συμπλήρωση σε φωτοτυπίες.

Αναστασάκη Αρχόντισσα

**Σχολική βία - σχολικός εκφοβισμός
σε μαθητές Γυμνασίου**

**Βιωματικό σεμινάριο σχολικού εκφοβισμού
για μαθητές Γυμνασίου**

Βιογραφικά στοιχεία συγγραφέα

Η κ. Αναστασάκη Αρχόντισσα είναι εκπαιδευτικός δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Πρόγραμμα Πιστοποίησης
Διδακτικής Επάρκειας και Ετοιμότητας

Αρχέτυπο διδασκαλίας

της ενότητας

Σχολική βία-σχολικός εκφοβισμός
σε μαθητές Γυμνασίου

Επιστημονικός Υπεύθυνος:
Παντελής Γεωργογιάννης
Καθηγητής Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών

Έναρξη

Copyright ©: Π. Γεωργογιάννης 2011

Αρχέτυπο διδασκαλίας

➤ Προ-οργάνωση

➤ _____ ☺

➤ Σκοπός και Στόχοι

➤ _____ ☺

➤ Κυρίως θέμα

Αποκαλύψεις

➤ _____ 1
➤ _____ 2
➤ _____ 3

➤ Μαθητικές Δράσεις

➤ _____ 4
➤ _____ 5

➤ Αξιολόγηση

➤ _____ 6

➤ Μεταγνωστική Διαπίστωση

➤ _____ 7

➤ Προτεινόμενες δραστηριότητες

➤ _____ 8

➤ Πηγές

➤ _____ 9

Προ-οργάνωση

Περίληψη

- Η συγκεκριμένη διδακτική παρέμβαση απευθύνεται σε μαθητές Γυμνασίου. Με δεδομένο τις δυσκολίες που παρουσιάζει το ωρολόγιο πρόγραμμα, την ανομοιογένεια και το πολυπληθές των τμημάτων και την καθημερινή μετακίνηση αρκετών εκπαιδευτικών σε άλλες σχολικές μονάδες, σχεδιάστηκε έτσι ώστε να μπορεί να εφαρμοστεί αποτελεσματικά κάτω από τις παρούσες συνθήκες και οι μαθητές να αποκομίσουν όσο το δυνατόν μεγαλύτερο όφελος από αυτό.
- Ο προγραμματισμός προβλέπει να μπορεί να αναπτυχθεί σε ένα δίωρο, ένα για κάθε τάξη (Α,Β,Γ) σε μέρα αφιερωμένη στον σχολικό εκφοβισμό και την σχολική βία και κατά διαστήματα σε βάθος χρόνου να γίνεται ανατροφοδότηση ανά τμήματα, με επιλεγμένες δράσεις ώστε η διάχυση των αποτελεσμάτων να είναι πιο ουσιαστική.

Προ-οργάνωση

Εισαγωγικά

- Η σχολική βία και ο εκφοβισμός είναι ένα πολυδιάστατο φαινόμενο, χαρακτηρίζει την σύγχρονη σχολική ζωή, παρουσιάζει τα τελευταία χρόνια ανησυχητική αύξηση και έχει βλαβερές συνέπειες στην ψυχική και συναισθηματική ανάπτυξη του παιδιού καθώς και στη διαδικασία της μάθησής του. Σύμφωνα με ερευνητικά δεδομένα που αφορούν την χώρα μας, τουλάχιστον 10%-15% είναι θύματα συστηματικής βίας από τους συμμαθητές τους ενώ το 5% παραδέχεται ότι ασκεί βία (με τα αγόρια να υπερισχύουν στην συντριπτική τους πλειοψηφία).
- Για να προληφθεί και να αντιμετωπιστεί το παραπάνω φαινόμενο θα πρέπει αφενώς να αναζητηθούν οι αιτίες που το προκαλούν και παράλληλα να δοθεί έμφαση στις σχέσεις εκπαιδευτικών και μαθητών, καθώς και σε ένα ελκυστικό σχολείο ανοιχτό στην κοινωνία που θα φιλοξενεί αθλητικές, πολιτιστικές κλπ., δραστηριότητες.

Σκοπός και Στόχοι

Στόχος της διδασκαλίας αυτής είναι

η ευαισθητοποίηση των μαθητών σε θέματα σχολικού εκφοβισμού έτσι ώστε:

- *να κατανοήσουν και να διακρίνουν τι είναι και τι δεν είναι σχολική βία και εκφοβισμός.
- *να μάθουν να διαχειρίζονται τα συναισθήματα και το θυμό τους.
- *να ξεχωρίζουν έννοιες, όπως άμεσος-έμμεσος εκφοβισμός, νταής/θύτης-θύμα-θεατής, λεκτική ψυχολογική, σωματική βία

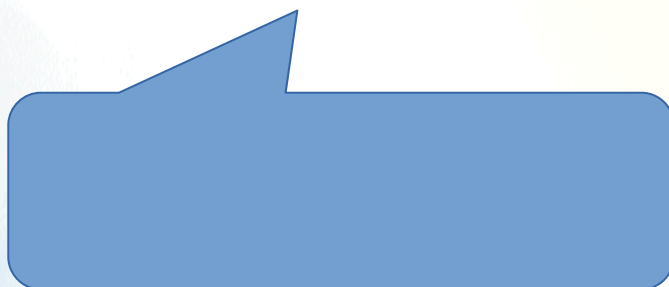
Κεντρική ιδέα της δράσης είναι:

- να μάθουμε να αποδεχόμαστε
- να μάθουμε να συνυπάρχουμε
- ν'αλληλεπιδρούμε θετικά μ'αυτούς που θεωρούμε διαφορετικούς απο εμάς
- να αναγνωρίζουμε και να σεβόμαστε την διαφορετικότητα και την αξιοπρέπεια κάθε ανθρώπου

Κυρίως θέμα

1^η Αποκάλυψη

1) Τι σημαίνει για σένα “σχολική βία-σχολικός εκφοβισμός ;

- Μπορείς να βρεις ένα σκίτσο ή μια εικόνα που να αποτυπώνει τη σχολική βία;

2) Δείτε παρακάτω μερικά σκίτσα για τη σχολική βία και το σχολικό εκφοβισμό:

Περιγράψτε τι συμβαίνει στην 1^η εικόνα

Περιγράψτε τι συμβαίνει στη 2^η εικόνα

Κυρίως θέμα

1^η Αποκάλυψη (συνέχεια)

γ) Στις σχολικές τουαλέτες τραβούν κρυφά φωτογραφίες μια παχιά μαθήτριά οι συμμαθήτριάς της και την αναρτούν στο διαδίκτυο.

δ) Ένας άριστος μαθητής βρίσκει συνέχεια κολλημένα στην πλάτη του χαρτάκια με την φράση “ είμαι φυτό! ποτίστε με!”

ε) Την ώρα της μαθητικής παρέλασης ένας μαθητής από το πλήθος πετάει στραγγάλια στην διμοιρία του σχολείου.

Κατατάξτε και ξεχωρίστε σε κάθε μία από τις παραπάνω σκηνές και τα σκίτσα τις μορφές βίας.

(ρατσιστικός/ηλεκτρονικός εκφοβισμός, λεκτική, σωματική, ψυχολογική βία κλπ).

• Ποιά μορφή βίας θεωρείς εσύ πιο επικίνδυνη και δύσκολη; Γιατί:

3. Δείτε τα παρακάτω βίντεο:

α) <https://www.youtube.com/watch?v=nAa6BI7ejeK>

β) “για σένα που λατρεύω” Stavento feat “stronger” Freaky Fortune, “όταν Άγγελοι κλαίνε” Έλενα Παπαρίζου

Κυρίως θέμα

2^η Αποκάλυψη

• Ποιές νομίζεις ότι είναι οι αιτίες και οι αφορμές εκδήλωσης του φαινομένου της σχολικής βίας;

Αρίθμηση κατά σειρά σπουδαιότητας (κατά την άποψή σου).

- Ανάγκη για κυριαρχία και επιβολή εξουσίας
  - Αδυναμία αυτοελέγχου
  - Αδυναμία τήρησης κανόνων
- Μεγάλη ιδέα για τον εαυτό τους
- Θέλει να το “παίξει” αρχηγός
- Έχει πολύ θυμό μέσα του
  - Κάτι άλλο;

Κυρίως θέμα

3^η Αποκάλυψη

**Συμπληρώστε το παρακάτω ερωτηματολόγιο.
Δε χρειάζεται να αναφέρετε το όνομά σας:**

	Ποτέ	Πολλές φορές	Σπάνια
Έχεις δεχθεί εκφοβισμό;			
Έχεις ασκήσει βία;			
Έχεις παραστεί σε περιστατικό σχολικής βίας;			

Αν ναι, πώς αντέδρασες;

- Βοήθησα το θύμα
- Αδιαφόρησα
- Υποστήριξα τον νταή

Θεωρείς ότι είσαι ενημερωμένος για το φαινόμενο της σχολικής βίας;

- Ναι
- Όχι
- Λίγο
- Καλά

Μαθητικές Δράσεις

4η Αποκάλυψη

Μαθητικές δράσεις

Χωριστείτε σε 6 μικρές ομάδες:

- μία ομάδα είναι οι νταήδες (3-4 άτομα)
- μία ομάδα παίζουν τον ρόλο των θυμάτων (2-3 άτομα)
- μία ομάδα είναι υποστηρικτές των θυμάτων (3-4 άτομα)
- μία ομάδα επικροτεί τους νταήδες (4-5 άτομα)
- μία ομάδα καταγραφής του περιστατικού (4-5 άτομα)
- τέλος η μεγαλύτερη ομάδα είναι εκείνη των παρατηρητών

Μπορείτε να μπειτε στο ρόλο της ομάδας σας; Πως θα συμπεριφέρονταν τα άτομα που ανήκουν στην ομάδα σας. Παίξτε ένα παιχνίδι ρόλων και εκφράστε τα συναισθήματά σας.

Μαθητικές Δράσεις

5η Αποκάλυψη

Από πού αντλήσατε υλικό για τις σκηνές σας;

Οι σκηνές ήταν ρεαλιστικές; Σας θύμισαν συγκεκριμένες καταστάσεις;

Τι δυσκολίες παρουσιάστηκαν; Πχ. Ήταν εύκολο για την ομάδα των υποστηρικτών του θύματος να συνετίσει τον θύτη-νταή;

Τι ρόλο είχαν οι παρατηρητές και τι ρόλο θα έπρεπε να είχαν;

Αξιολόγηση 6η Αποκάλυψη

Ασκήσεις αξιολόγησης

Μπορείς να εξηγήσεις τη διαφορά μεταξύ “σχολικής βίας” και “εκφοβισμού”;

Ποιοί είναι οι πρωταγωνιστές της σχολικής βίας και πώς τους αναγνωρίζουμε;

Ταίριαξε το χαρακτηριστικό από την αριστερή στήλη με την αντίστοιχη συμπεριφορά που περιγράφεται στην δεξιά:

Βίαιος

Δείχνουν αλληλεγγύη και υποστήριξη

ΛΛ

Απομόνωση

Δεν έχει καλή επικοινωνία με τα υπόλοιπα μέλη της οικογένειάς του

Το θύμα βιώνει έντονο στρες στο σχολείο

Το θύμα έχει αρνητικές εμπειρίες από συμμαθητές-δασκάλους

Είναι καλοί Σαμαρείτες

Λύνει τις διαφορές του με βία

Προβληματικές οίκον. σχέσεις

Δεν έχει παρέες, νιώθει μόνος μέσα και έξω από την τάξη

Δελτίο Μεταγνωστικής διαπίστωσης

7^η Αποκάλυψη

Βάζω X για να δείξω τι κατάφερα:	Ελάχιστα	Λίγο	Καλά	Πολύ καλά
Κατάλαβα την σημασία και τις συνέπειες του εκφοβισμού				
Να μπορώ να υποχωρώ				
Να σέβομαι το διαφορετικό				
Να μπορώ να συνυπάρξω				
Να καταλάβω τις αιτίες του προβλήματος				
Να αναπτύξω την ενσυναίσθηση				
Να μάθω να μιλάω και να ενημερώνω				

Προτεινόμενες δραστηριότητες

8^η Αποκάλυψη

1. Για την συνεχή υπενθύμιση και ανατροφοδότηση, συντάσσεται από τους μαθητές και τον υπεύθυνο καθηγητή του τμήματος, πρωτόκολλο κανόνων συμπεριφοράς (ΠΚΣ). Περιέχει βασικές αρχές, κανόνες, λήψη μέτρων για την τυχόν παραβίαση των κανόνων και τις επιπτώσεις. Μπορεί να ανανεώνεται όποτε είναι απαραίτητο.

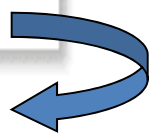
2. Μπορεί να υπάρξει ένα κουτί γνώμης-απόψεων μέσα στην τάξη, στο οποίο οι μαθητές ανώνυμα θα καταθέτουν την γνώμη και τις παρατηρήσεις τους για ότι σχετικό συμβαίνει.

3. Οι γονείς-κηδεμόνες ενημερώνονται για την σχετική δράση, δίνουν την συγκατάθεση τους για την συμμετοχή των παιδιών τους στο πρόγραμμα και προσκαλούνται σε συνεργασία.

4. Οι μαθητές με την υποστήριξη των καθηγητών τους μπορούν να διοργανώσουν μια συζήτηση για το θέμα της παρενόχλησης και τους εκφοβισμού σε συνεργασία με σχολεία της περιοχής.

5. Οι συμμετέχοντες ενθαρρύνονται να γράψουν σενάρια και για άλλες ιστορίες και να τις παίξουν σε κοινό ή στο σχολείο κατά τη διάρκεια του έτους.

6. Προτείνονται επίσης στο διαδίκτυο τα θεατρικά έργα “η φάρμα του διαδικτύου” και “η ιστορία του Βίκτωρα και της Μαρίας”.

Πηγές

9^η Αποκάλυψη

- Επιμορφωτικό υλικό για στελέχη Εκπαίδευσης και Εκπαιδευτικούς. Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου
- Οδηγός διαχείρισης περιστατικών σχολικής βίας και εκφοβισμού. Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου
- Γεωργαντά Βίκυ, Take a stand-Lend a Hand: Stop bullying now. Στο: Π. Γεωργογιάννης (2015), *Κοινωνική Παιδαγωγική, Διαπολιτισμικότητα και Ειδική Αγωγή*. Πρακτικά 18ου Διεθνούς Συνεδρίου, Πάτρα 14-16 Νοεμβρίου 2014. Πάτρα, σ.σ. 168-181.

Οδηγίες για τον εκπαιδευτικό της τάξης

Δραστηριότητα 1:

Εισαγωγικά οι μαθητές καλούνται να απαντήσουν τι σημαίνει γι'αυτούς “σχολική βία-σχολικός εκφοβισμός” και ενδεχομένως να το αποτυπώσουν με κάποιο σκίτσο.

Δραστηριότητα 2 :

Προβάλλονται ή δίδονται σε φύλλο εργασίας σκίτσα ή εικόνες και οι μαθητές περιγράφουν τι συμβαίνει. Παράλληλα οφείλουν σε κάθε σκηνή α να διακρίνουν την μορφή βίας (ρατσιστική-λεκτική, σωματική κλπ) και β να απαντήσουν στην ερώτηση, ποιά μορφή βίας θεωρούν πιο επικίνδυνη και δύσκολη και γιατί.

Δραστηριότητα 3:

προβάλλονται τα παρακάτω ολιγόλεπτα video

α) <https://www.youtube.com/watch?v=nAa6BI7ejek>

β) “για σένα που λατρεύω” Stavento feat”

“stronger” Freaky Fortune

“όταν Άγγελοι κλαίνε” Έλενα Παπαρίζου

Οι παραπάνω επιλογές είναι στοχευμένες. Έχει αποδειχθεί στην πράξη, από ανάλογες παρουσιάσεις που έχουν λάβει χώρα στο σχολείο, ότι βίντεο που συνοδεύονται από μουσική αγαπητή στους εφήβους ή σκίτσα animation παρακολουθούνται με μεγαλύτερη προσήλωση και αφήνουν βαθύτερες εντυπώσεις

Οδηγίες για τον εκπαιδευτικό της τάξης

Δραστηριότητα 4:

Ακολουθεί :

A. ερωτηματολόγιο πάνω στο εάν έχουν οι μαθητές δεχθεί ή ασκήσει εκφοβισμό ή έχουν παραστεί σε σκηνές βίας, συχνότητα ,τρόπος αντίδρασης κλπ

B. αριθμούν σε φύλλο εργασίας κατά σειρά σπουδαιότητας (σύμφωνα με την γνώμη τους) τα αίτια και τις αφορμές εκδήλωσης του φαινομένου της σχολικής βίας που τους δίνονται σε δύο στήλες για 1 το παιδί που εκφοβίζει 2 για το θύμα.

Δραστηριότητα 5:

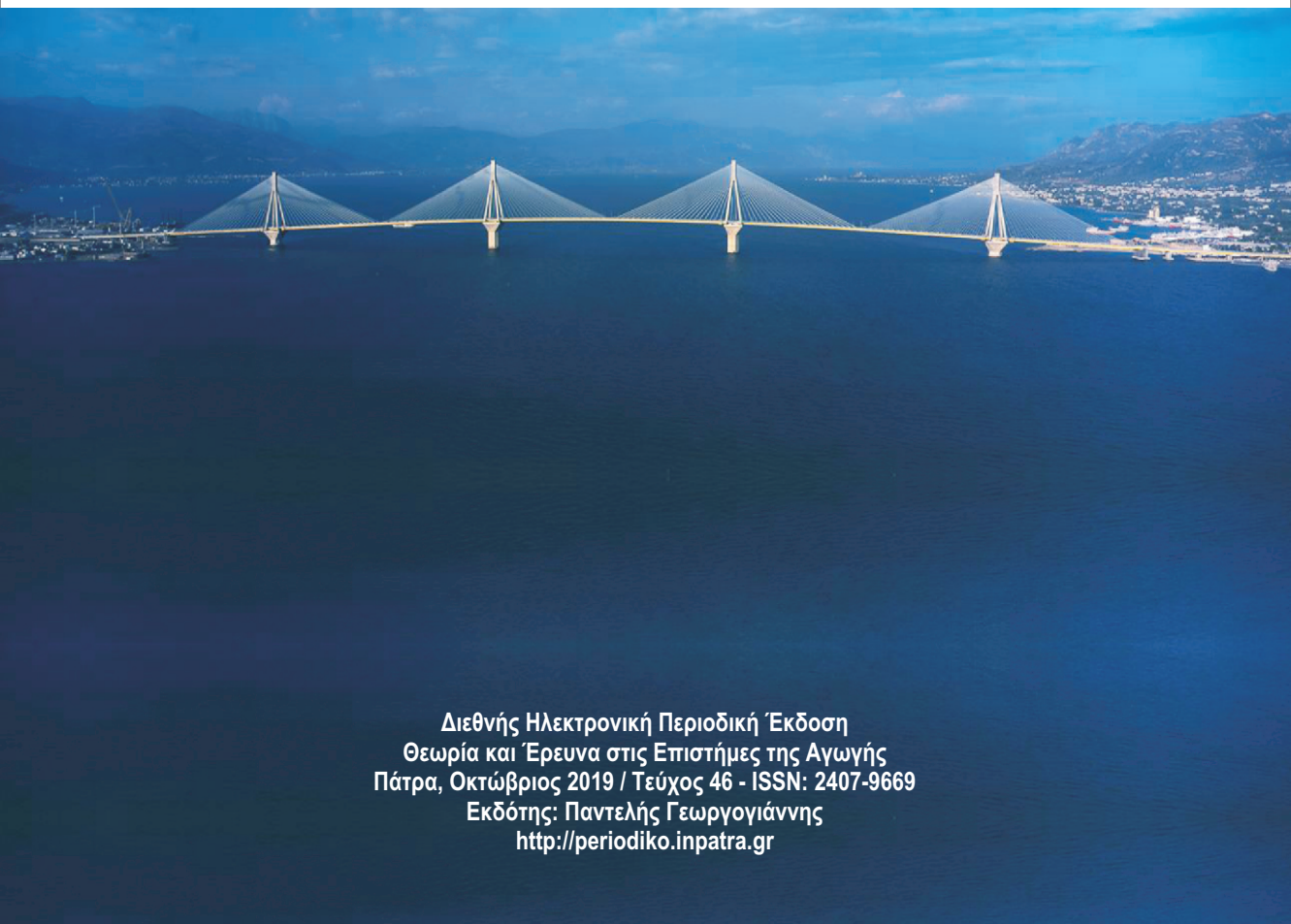
Παιχνίδι ρόλων στον προαύλιο χώρο

οι μαθητές χωρίζονται σε 6 μικρές ομάδες αντιπροσωπευτικές της κάθε κατηγορίας (νταήδες/θύματα/υποστηρικτές/ παρατηρητές (είναι η αριθμητικά μεγαλύτερη) καθώς και μία ομάδα καταγραφής του περιστατικού) Δίδονται μερικά λεπτά προετοιμασίας. Μετά το τέλος της δράσης μαθητές και εκπαιδευτικοί συζητούν για

1. τις δυσκολίες που ενδεχομένως παρουσιάστηκαν σε κάθε ομάδα
2. απο πού άντλησαν το υλικό για τις σκηνές
3. τον ρόλο των παρατηρητών κλπ.

Διεθνής Ηλεκτρονική Περιοδική Έκδοση
Θεωρία και Έρευνα στις Επιστήμες της Αγωγής
Πάτρα, Οκτώβριος 2019 / Τεύχος 46 - ISSN: 2407-9669
Εκδότης: Παντελής Γεωργογιάννης
<http://periodiko.inpatra.gr>